

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. toukokuuta 2022
(OR. fr, en)

9520/22

SOC 314
EMPL 208
EDUC 193
ECOFIN 507

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto vuoteen 2030 ulottuvien kansallisten tavoitteiden määrittämisestä – Komiteoiden puheenjohtajat esittelevät asiaa

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto vuoteen 2030 ulottuvien kansallisten tavoitteiden määrittämisestä.

**Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto vuoteen 2030
ulottuvien kansallisten tavoitteiden määrittämisestä**

Johdanto

1. Euroopan komissio julkaisi 4. maaliskuuta 2021 tiedonannon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevasta toimintasuunnitelmasta. Siinä hahmotellaan konkreettisia toimia, joilla jäsenvaltiot ja EU jatkavat pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa yhteisin toimin, kumpikin oman toimivaltansa mukaisesti. Toimintasuunnitelmassa ehdotettiin muun muassa kolmea vuoden 2030 loppuun mennessä saavutettavaa EU:n yleistavoitetta, jotka koskevat työllisyyttä, aikuiskoulutusta ja köyhyyden vähentämistä. Tavoitteena on, että vähintään 78 prosenttia 20–64-vuotiaasta väestöstä on työllisiä; vähintään 60 prosenttia 25–64-vuotiaista aikuisista osallistuu koulutukseen vuosittain, ja että köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa olevien määrä pienenee vähintään 15 miljoonalla vuoteen 2019 verrattuna. Lisäksi siinä kehoitettiin jäsenvaltioita määrittelemään omat kansalliset tavoitteensa poliittisten strategioidensa tueksi ja edistämään siten myös tätä yhteistä pyrkimystä.
2. EU:n johtajat ilmaisivat suhtautuvansa myönteisesti EU:n yleistavoitteisiin Porton sosiaalialan huippukokouksessa 7.–8. toukokuuta 2021 annetussa Porton julistuksessa ja Eurooppa-neuvostossa 24.–25. kesäkuuta 2021. Nämä tavoitteet ovat olennainen osa prosessia, jossa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanon edistymistä seurataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa. Portossa 7. toukokuuta 2021 annetussa sosiaalisessa sitoumuksessa Euroopan parlamentin puhemies, Euroopan komission puheenjohtaja, (EU:n neuvoston tuolloisen puheenjohtajavaltion) Portugalin pääministeri, EU:n työmarkkinaosapuolten johtajat ja Euroopan sosiaalialan kansalaisjärjestöjen foorumi kehottivat jäsenvaltioita *asettamaan kunnianhimoiset kansalliset tavoitteet, joilla edistetään asianmukaisesti eurooppalaisten tavoitteiden saavuttamista, ottaen huomioon kunkin maan lähtötilanne.*

3. Puheenjohtajavaltio Portugali korosti kesäkuussa 2021 pidetyssä työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston istunnossa, että on tärkeää asettaa kansallisia tavoitteita, jotka ovat yhdenmukaisia EU:n yleisen kehyksen kanssa ja vastaavat yhteistä pyrkimystä saavuttaa EU:n yleistavoitteet vuoteen 2030 mennessä. Keskustelun aikana komissio kehotti ministereitä asettamaan kansallisia tavoitteita, joita seurattaisiin talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä, ja ilmoitti olevansa valmis tukemaan jäsenvaltioita prosessin aikana. Työllisyyskomiteassa ja sosiaalisen suojelun komiteassa käytiin 29. kesäkuuta 2021 jatkokeskustelu ohjaavista periaatteista. Komissio ehdotti mahdollisia simuloituja arvoja ohjaamaan sellaisten kansallisten tavoitteiden asettamista, jotka kuvastaisivat näitä periaatteita, olisivat johdonmukaisia EU:n tason tavoitteiden kanssa ja edistäisivät ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä jäsenvaltioiden välillä. Komissio korosti myös, että on tärkeää kuulla työmarkkinaosapuolia ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä kansallisella tasolla, jotta voidaan varmistaa yhteinen sitoutuminen tähän tärkeään tavoitteeseen.
4. Syyskuun 2021 ja toukokuun 2022 välisenä aikana kaikki jäsenvaltiot osallistuivat prosessiin pohtimalla kansallisia tavoitteitaan ja järjestämällä sisäisiä kuulemisia eri sidosryhmien kanssa. Ne keskustelivat ehdotuksista myös komission kanssa järjestetyissä kahdenvälisissä kokouksissa. Tarkoituksena oli jakaa näkemyksiä niiden realistisuudesta ja tavoitetasosta sekä käsitellä mahdollisia teknisiä kysymyksiä. Komissio esitteli 8. maaliskuuta ja 4. toukokuuta 2022 työllisyyskomitealle ja sosiaalisen suojelun komitealle prosessin tämänhetkisen tilanteen ja saamansa kansallisia tavoitteita koskevat ehdotukset ja pyysi SEUT 150 ja 160 artiklan mukaisesti komiteoita laatimaan tämän lausunnon, jotta neuvostolle voitaisiin tiedottaa asiasta, sen mukaisesti kuin näiden komiteoiden vuoden 2022 työohjelmissä on suunniteltu.

Yleisiä huomioita

5. Komiteat ilmaisivat tyytyväisyytensä tukeen, jota komissio on tarjonnut prosessissa kansallisten tavoitteiden asettamiseksi, ja ennen kaikkea kahdenvälisissä kokouksissa luotuun tiiviiseen yhteistyöhön. Useat jäsenvaltiot ilmoittivat, että nämä keskustelut auttoivat niitä hienosäätämään alkuperäisiä ehdotuksiaan ja siten osaltaan asettamaan realistisia ja samalla kunnianhimoisia tavoitteita (joissakin tapauksissa myös ylöspäin tehtävillä tarkistuksilla).

6. Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea ovat tyytyväisiä kuulemisprosesseihin, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet kansallisella tasolla laatiessaan ehdotuksia kansallisiksi tavoitteiksi. Useat edustajat vahvistivat erityisesti, että kansalliset parlamentit, työmarkkinaosapuolet, kansalaisjärjestöt, paikallisviranomaiset ja tiedeyhteisön jäsenet ovat olleet mukana prosesseissa ja esittäneet rakentavia huomioita. Muutamassa tapauksessa kansalliset parlamentit äänestivät ehdotetuista kansallisista tavoitteista.
7. Tässä yhteydessä todettiin, että vaikka kaikkien asiaankuuluvien kansallisen tason sidosryhmien riittävän osallistumisen varmistamisella tuettiin laajaa sitoutumista kansallisten tavoitteiden asettamiseen vuoden 2022 alussa, prosessiin kului myös paljon aikaa sen poliittisen painoarvon vuoksi.
8. Muutamat jäsenvaltiot korostivat, että niiden kansalliset tavoitteet laadittiin sosioekonomisessa kontekstissa, jossa ei vielä voitu ottaa huomioon Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen mahdollista vaikutusta työllisyyteen, aikuiskoulutukseen ja köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riskeihin EU:ssa, ja että tämä olisi otettava huomioon edistymisen seurannassa.

Työllisyystavoite

9. Kaikki jäsenvaltiot ovat esittäneet vuotta 2030 koskevat kansalliset työllisyystavoitteet, jotka perustuvat vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n yleistavoitteessa käytettyyn indikaattoriin (työllisyysaste, 20–64-vuotiaat).
10. Jäsenvaltioiden esittämät työllisyystavoitteet ovat yleisesti ottaen erittäin kunnianhimoisia, ja useimmat jäsenvaltiot ovat asettaneet ne vähintään samalle tasolle EU:n yleistavoitteen kanssa, joka on 78 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Niin tehdessään ne ovat ottaneet huomioon, että on tärkeää edistää vahvoja ja osallistavia työmarkkinoita seuraavan vuosikymmenen aikana ja tukea kaikkien työkykyisten osallistumista. Lisäksi jäsenvaltiot, joissa alkuperäinen työllisyysaste on alhainen, ovat asettaneet kunnianhimoisempia tavoitteita lähtötilanteensa nähden, mikä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa ylöspäin tapahtuva lähentyminen tulevan vuosikymmenen aikana.

11. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti useat jäsenvaltiot ovat myös asettaneet täydentäviä tavoitteita sukupuolten välisen työllisyseron kaventamiseksi, virallisen varhaiskasvatuksen tarjonnan lisäämiseksi sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuuden vähentämiseksi.

Ammattitaitoa koskeva tavoite

12. Kaikki jäsenvaltiot ovat asettaneet vuodeksi 2030 kansalliset aikuiskoulutustavoitteet, jotka perustuvat vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n yleistavoitteessa käytettyyn indikaattoriin (aikuisten osallistuminen koulutukseen viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, lukuun ottamatta ohjattua työssäoppimista). Muutamat jäsenvaltiot ilmaisivat mahdollisena huolenaiheena sen, ettei indikaattorista ole tuoreita tietoja, ja katsoivat, että tämä saattaa oikeuttaa kansallisten tavoitteiden uudelleentarkastelun tulevaisuudessa, kun uusia arvoja on saatavilla¹.
13. Ottaen huomioon aikuiskoulutusta koskevan EU:n yleistavoitteen kunnianhimoisen tason muutamat jäsenvaltiot omaksuivat varovaisen lähestymistavan kansallisten tavoitteidensa asettamiseen. Useimmat niistä osoittivat kuitenkin suurta kunnianhimoa sen suhteen, että osallistumista aikuiskoulutukseen lisätään. Tämä koski erityisesti monia maita, joiden lähtötaso on matalampi, mikä tukee merkittävästi ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä unionissa. Jäsenvaltioiden osoittamassa sitoutumisessa osaamistavoitteeseen tunnustetaan, että on varmistettava täysipainoinen osallistuminen yhteiskuntiimme ja talouksiimme, myös kun otetaan huomioon tulevilla vuosikymmenellä odotettavissa oleva digitaalinen ja vihreä siirtymä sekä väestörakenteen kehitys.
14. Muutamat jäsenvaltiot tukivat osaamistavoitetta asettamalla täydentäviä tavoitteita, joissa on kyse erityisesti digitaalisten taitojen lisäämisestä ja koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämisestä.

¹ Viimeisimmät sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun pääindikaattoriarvot vuodelta 2016 ovat [saatavilla verkossa](#) erityisen aikuiskoulutustutkimuksen kautta. Kyseisessä tutkimuksessa ei ole otettu huomioon ohjattua työssäoppimista. Uusia arvoja on saatavilla vuonna 2023 sen jälkeen, kun siirrytään käyttämään EU:n työvoimatutkimusta uutena tietolähteenä vuonna 2022.

Köyhyyden vähentämistä koskeva tavoite

15. Kaikki jäsenvaltiot ovat esittäneet kansallisia tavoitteita köyhyyden vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Lähes kaikki jäsenvaltiot ilmoittivat käyttävänsä EU:n vuoden 2030 yleistavoitteen perustana olevaa indikaattoria (köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden lukumäärä, AROPE). Kaksi jäsenvaltiota on asettanut AROPE-alaindikaattorin avulla tavoitteita henkilöille, jotka asuvat erittäin alhaisen työssäkäyntiasteen kotitalouksissa. Yhden odotetaan asettavan tavoite prosenttiyksikköinä henkilömäärän sijasta, ja toiselta jäsenvaltiolta odotetaan vielä vahvistusta. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät ole asettaneet lopullisia tavoitteitaan köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien määrän vähentämiseksi, vaikutusta EU:n yleistavoitteeseen ei voida laskea etukäteen (vaikka se otetaan huomioon jälkikäteen).
16. Köyhyyden vähentämiseen tähtääviä kansallisia tavoitteita koskevat ehdotukset ovat yleisesti ottaen erittäin kunnianhimoisia, ja niiden odotetaan olevan lähellä EU:n tason tavoitetta vähentää köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa olevien määrää vähintään 15 miljoonalla vuoteen 2030 mennessä, vaikka kaikkia panoksia ei voitu tässä vaiheessa ottaa huomioon. Tämä alustava tulos osoittaa, että jäsenvaltiot ovat vahvasti sitoutuneet vähentämään köyhyysriskiä EU:ssa tehokkaiden toimien avulla. Lisäksi jäsenvaltiot, joissa köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen lähtötaso on korkeampi, ovat asettaneet lähtötilanteeseensa verrattuna kunnianhimoisempia tavoitteita, mikä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa ylöspäin tapahtuva lähentyminen tulevan vuosikymmenen aikana.
17. Suurin osa jäsenvaltioista asetti myös täydentävän tavoitteen vähentää köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien lasten määrää. Tämä kuvastaa sitä, että on tärkeää puuttua köyhyyden siirtymiseen sukupolvelta toiselle niiden kansallisessa kontekstissa.

Johtopäätös

18. Vuoden 2030 kansallisissa tavoitteissa on kyse jäsenvaltioiden panoksesta komission ehdottamiin EU:n yleistavoitteisiin, joihin EU-johtajat suhtautuivat myönteisesti Porton sosiaalialan huippukokouksessa ja Eurooppa-neuvostossa kesäkuussa 2021. Komiteat ovat tyytyväisiä siihen, että kaikki jäsenvaltiot ovat esittäneet alustavat tai lopulliset ehdotuksensa kansallisiksi tavoitteiksi.

19. Prosessin tarkoituksena oli määritellä kunnianhimoiset mutta realistiset tavoitteet, jotka auttavat ohjaamaan edistymistä työllisyys- ja sosiaalialalla ja edistävät ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä EU:ssa, ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin jäsenvaltion lähtötilanteen. Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea ovat tyytyväisiä siihen, että yhteenlasketut kansalliset työllisyystavoitteet ovat kunnianhimoisempia kuin vastaava EU:n yleistavoitteen tavoitetaso ja että köyhyyden vähentämistavoitteiden summa lähestyy yleistavoitetta (jonka sen odotetaan lopulta ylittävän). Komiteat panevat kuitenkin merkille, että kansalliset aikuiskoulutustavoitteet jäävät hieman EU:n yleistavoitteen alapuolelle.

Komiteat kehottavat loppujakin jäsenvaltioita toimittamaan lopulliset ehdotuksensa mahdollisimman pian, mahdollisesti myös täydentävistä tavoitteista, jotta kaikkia kansallisia tavoitteita voitaisiin alkaa seurata talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjausjaksosta 2022–23 alkaen. Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea myös kehottavat komissiota ottamaan jäsenvaltioiden asettamat kansalliset tavoitteet huomioon ja alkamaan seurata edistymistä niiden saavuttamisessa talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa, myös yhteisen työllisyysraportin avulla. On tärkeää jatkaa Euroopan komission ja jäsenvaltioiden välistä vakiintunutta säännöllistä vuoropuhelua, myös seurattaessa edistymistä EU:n ja kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa.